

Redacțiunea, Administrațiunea, și Tipografia
 Brașov, piața mare Nr. 30.
 Scrierile nefraoate nu se primesc. — Manuscrise nu se returnează.
 INSERATE se primesc la Administrațiunea în Brașov și la următoarele birouri de anunțuri:
 în Viena: M. Dukes, Heinrich Schalk, Rudolf Masse, A. Oppel, Nachfolger; Anton Oppel, J. Danneberg, în Budapesta: A. Y. Goldberger, Eckstein Bernat; în București: Agenca Haas, Succursale de Roumanie; în Hamburg: Karoly & Lehmann.
 Prețul inserțiilor: o serie garson pe o colônă 6 ex. și 80 ex. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tariful și învoială.
 Retenție pe pagina a 8-a o serie 10 ex. sau 80 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXX.

„Gazeta” iese în ziua care dă.
 Abonamente pentru Austro-Ungaria:
 Pe un an 12 fl., pe șase luni 8 fl., pe trei luni 5 fl.
 N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase luni 28 fr., pe trei luni 18 fr.
 N-rii de Duminică 3 franci.
 Se primumără la toate oficiile postale din țară și din afară și la ad. colectorilor.
 Abonamentul pentru Brașov
 administrațiunea, piața mare, Târgul Inului Nr. 30; etagiul I.: pe un an 10 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 4 fl. 50 cr.
 Cu dusul în oasă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 8 fl., pe trei luni 5 fl. Un exemplar 6 cr. v. a. sau 15 bani. Atât abonamentele cât și inserțiile sunt a se plăti înainte.

Nr. 286.

Brașov, Luni—Marți 31 Decembrie

1896.

Nou abonament la GAZETA TRANSILVANIEI

Cu 1 Ianuarie 1897 st. v. se deschide nou abonament la care invităm pe toți amicii și prietenii foștii noștri.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an	12 fl.
pe șase luni	8 fl.
pe trei luni	5 fl.

Pentru România și străinătate:

pe un an	40 franci
pe șase luni	28 „
pe trei luni	18 „

Abonarea se poate face mai ușor prin mandate postale. Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei”.

La încheierea anului.

Numai o zi ne mai desparte încă de încheierea anului. Pute să fi adus acest an multora și multe îmbucurătoare. În ce privește însă politica și pe noi Români, mărturisim, că nu ne despărțim nicicum cu greu de el.

Scurt și cuprinzător: n'a fost un an favorabil pentru noi anul 1896, ci a fost mai mult un an de potcă. El ni a adus rōdele sēmēței desbinărilor și a neînțelegerilor, aruncată mai dinainte în ogorul românesc. Ce a sēmēnat spiritul vrajbei și al destrămării, n'a putut încolți spre bucuria neamului nostru.

Dincoace, ca și dincolo de Carpați, Românul a fost turburat și amărît de zizania, ce a vîrît-o între ai săli mîna străinului, care tinde la slăbirea și la desbinarea gîntei latine dela răsăritul bētrānei Europe. Este invidia, de-a o vedē înălțându-se prin țaria ei propriă, prin înflorirea ei; este tendința, de-a o folosi și exploata ca uneltă pentru interesele altor state și națiuni!

Vai de aceia dintre noi, pe cari îi orbesce într'atîta patima invidiei și a urei, ori pe cari îi călărește atît de cumplit pēcatul trufiei și al deșertăciunilor omenesci, ca sē nu vadă și sē uite, cā este în joc mai mult, decăt împlinirea unor pofte trecătoare, este în joc onōrea și prosperarea neamului întreg.

Cea mai tristă figură au făcut-o și o fac însă, fără îndoială, acei Români dela noi, cari în fața tendinței, ce s'au dat și se dă necontentit pe față din partea contrarilor noștri, de-a ne copleși și a ne cutropi ca element național, au mai avut și mai au trista îndrăsnelă, de-a pune personajul lor înainte, voind ca cauza și interesele noastre publice naționale sē se îndrepteze după poftele lor, ēr nū după cum cere trebuința și interesul comun.

I-am vēdūt în totă nemernicia lor, pe cei, ce au fost atît de nenorociți a-și uita de demnitatea lor și

de onōrea națională în fața inamicului; i-am vēdūt și ne-am înspăimēntat. Și spaima acēsta, împreună cu indignarea, ce i-a urmat de-odată cu convingerea, că un mare pericol se ridică în mijlocul nostru, ne va fi dōră de învătatură pentru viitor, ne va servi ca un memento al teribilei rēspunderi, ce-o avem față cu generațiunile viitoare.

Ită binele cel mai mare, pōte singurul bine, ce l'am moștenit dela anul, de care ne despărțim.

Ită-ne spre învătatură în tōte timpurile cele ce am fost condamnați a le experia în anul 1896. Acēsta este singura mângăiere, ce vom simți privind îndērēt la golul, ce-l lasă în viața noastră internă.

Avem însă și o reminiscință, ce ne umple de mândria și de speranță, dela anul ce se duce. Este atitudinea demnă, ce-a observat-o, cu tōte neajunsurile din sinul sēu, întregul nostru popor față cu mileniul Ungurilor.

Ptem dice, că poporul nostru în totalitatea sa a dat o lecție conducătorilor sēi, prezentându-se una și ne despărțit în fața provocătoareii fuduli cu care au fost puse în scenă și dusy la sfîrșit serbările milenare.

S' dat, precum scim, sērbărilor mianare un caracter exclusiv maghiei și s'a înfățișat la espoșiția din Petra întrēga dezvoltare a acestor țara un product al muncii și al cultii celor ce se laudă, că le-a cucerit și arma. În fața acestei provocări, poporul nostru a rēspuns prin nearticiparea la numitele serbări. C, e-va mascarade și Vifleimuri, ce s'au arangiat de cătră căți-va apresarii de prin comitate ai guverului, nu schimbă absolut nimic d' acest fapt, care este și rămâne dovadă viuă și elocuentă, că popo l nostru a ajuns la o conștiință a sine, de care vor trebui sē țină sva mai curēnd sēu mai tārdu și guvernele unguresci.

Ne nțim ca Români, avem ambiția și mândria de-a ne înfățișa și purta l Români, și ce jertfe nu suntem în stare a aduce numai și numai pe, ru a păstra și apēra caracterul rātru românesc!

Acēst, însemnă ceva și, decă contrarii nri cred, că cu o schimbare a țar, ei esteriore, cu câte-va țeseturî de atrigîi printre fruntașii națiunei nre, le va succede a zădărnici rēșatele dezvoltării noastre naționale d' pānă acum, în puterea cărora ne-a gāsīt uniți în fața demonstrației milenare a maghiarismului violen, decă cred, că cu ajutorul patimii și a slăbiciunilor, ce se arată în ul nostru icî și colo, vor putē pēni ingenunchierea poporului nostru și pacificarea lui prin capitulațiune. tuncî sunt într'o amără rētăcir.

Curēnd, vor trebui sē recunoscă acēsta și se vor convinge, că chiar de li-ar ccede a produce o desbinare dură între unii fruntași ai poporului nostru, nu vor dobēndi nimic, eșî poporul stă nemîșcat și neaplecat, ca stānca

în mijlocul valurilor furioase, ce se isbesc de el din tōte părțile.

Etă credința cea tare, etă convingerea noastră la încheierea acestui an, care ne-a pus la încercare îndoită, din care însă, mulțamită bunului geniu, ce ne-a ocrotit întotdēuna în vremuri critice, am eșit invingători.

CRONICA POLITICĂ.

— 30 Decembrie.

În Austria se tractēză actualmente de importante pactări, ce guvernul voescē sē le facă cu naționalitățile. În cestiunea cehă și în cestiunea italiană a Trientului, guvernul caută a se înțelege cu deputații. Pe Cehi proiectēză a-i împăca cu Germanii astfel, ca sē le dea Cehilor ca limbă oficială în afacerile interne limba cehă, ēr Germanilor împărțirea dietei provinciale boeme în curii după naționalități. Aristocrațiame boemă și Cehii tineri pactēză împreună pentru redactarea unei adrese, pe care vor s'o prezente împēratului în anul 1898, cu ocaziunea aniversării de 50 de ani a suirei sale pe tron. Acēsta se aplică astfel, că guvernul austriac caută acum sē împăce naționalitățile și, decă li va succede acēsta, atuncî cu ocaziunea jubileului se va restabili regatul boem. În cestiunea Trientului, ministrul-presedinte Bardeni a ținut o consultațiă cu Malfatti în privința unei autonomii a Tirolului de mēdă-ți. Se dice, că acum se lucrēză la un plan, menit a stabili, ce fel de autonomie sē se dea Tirolului de mēdă-ți în privința administrativă, economică și în privința dreptului de limbă a naționalităților.

După „Fővárosi Lapok” se va face în curēnd un însemnat revirement în posturile de fișpan. E vorba de-a se face schimbări în 11 posturi de fișpan. Trei dintre aceste posturi vor fi ocupate cu deputați dietali, celelalte parte cu vice-spani, parte cu proprietari mari din comitatele respective, parte cu funcționari ai ministerului de interne. Unii dintre cei 11 fișpani, cari vor fi înlocuiți, se retrag de bună voie, ceilalți vor fi pensionați.

Acum, după-ce cu espirarea sērbătorilor Crăciunului a espirat și terminul, ce i s'a dat Sultanului Turcoiei pentru primirea reformelor, încercăturile din Orient au devenit și mai îngrijtore. Acēsta din cauză, că Sultanul n'a îngrijit sē se esente reformele; o parte dintre Armeni și astăzi sunt ținuți în închisori și amnestia se dă numai în mică mēsură. Conducerea gendarmeriei din Creta nu vor s'o cedeze oficerilor creștini din străinătate și o nouă rēșcolă a izbucnit în Creta. Criza financiară încă a ajuns la culme și Sultanul nu consimte cu numirea unei comisii europene pentru controlarea finanelor; ostașii de luni de zile nu și-au primit solda și e generală temerea, că din cauza acēsta va izbucni o nouă revoluțiă. În Constantinopol s'au luat mēsurî pentru întărirea unuia din palatele ambasadorilor, pentru-ca în cas, decă poporul ar ataca pe reprezentanții statelor europene, aceștia sē aibă unde se refugia. În vederea acestor eventualități, marile puteri europene au sē pāsescă la o înțelegere comună în timpul cel mai scurt.

„Westminster Gazette” aduce șoirea, că Victoria, regina Angliei, cu ocaziunea jubileului de 60 de ani ai domniei sale, ce se va serba în luna lui Iunie 1897, va abdice la tron în favorul principelui de Wales. Fōia sus numită mai adauge, că decă într'adevēr s'ar întēmpla acēsta, atuncî pentru Anglia ar fi o mare lovitură.

Se anunță din Palermo, că în 7 Ianuarie n., o cētă de socialiști atacă pe Crispi cu vorbe insultătoare, pe cānd acesta se afla înaintea Curții de cassatiune din Palermo. Crispi, fără a țioe o vorbă, își continuă drumul mai departe. De-odată însă un tiner dintre socialiști se apropiă de el și își ridică mîna sē-l lovescă. Lui Crispi îi succese a se refugia în palatul Curții de cassatiune și numai după o oră pută sē se depărta de palat. Poliția într'aceste împreștiă pe socialiști, ēr cetațenii din Palermo întēmpinară pe Crispi cu strigăte de: „Evviva Crispi! Evviva il patriota!”

Congregațiunea comitat. Hunedōra,

ținută în Deva la 4 Ianuarie n. 1897.
 Deva, 27 Dec. v. 1896.

În ședința de după amēzi, îndată după deschidere D-l F. Hosszu-Longin, face următoarele:

Interpelare cătră viceșpanul comitat. Hunedōra.

1) Are cunoscință d-l viceșpan, că gendarmeria comitat, și în speacial cea din solgăbiriatul Iliia Murășană, de un timp încōce a început a merge prin sate spre a controla, că țērancele și flăcării de pe la jocuri ce cingătoare, ce panglici și ce ciucuri pōrtă; ba în zelul lor îndrăsnesc a opri în drum chiar și dōmne și d-șore române, rāstindu-se cătră dēnsele, și a-le rupe cu forța unele părți din toaletele lor.

2) Este acēstă procedură cu șoirea și învoirea d-lui viceșpan?

3) Are cunoscință d-l viceșpan, că la solgăbiriatul din Deva într'o cauză de abatere pentru afirmativa purtare de coardă romānescă, gendarmul din Iliia Murășană, Fekete Jozsef și soțul sēu Henter Ferencz, au fasionat, că gendarmierii ar avē ordin de sus, dela ministeriu, ca dēnșă sē cassese necondiționat însemnele așa țise: contrare statului, fără considerare la persoane, — și decă d-l viceșpan are cunoscință despre acēstă faciune, — este adevērat aceea ce numiții gendarmi au spus? fiind-că eu nu am cunoscință despre esistența unei astfel de ordinațiuni ministeriale.

4) Eră decă nu esistă asemenea ordinațiune, ce pași legali a întreprins d-l viceșpan ca sē ia la rēspundere pe numiții gendarmi pentru faptele ce și le-au motivat cu pretinsa ordinațiune ministerială?

Drept esplicare la interpelațiune, istorisese oasul ou ficele d-lui preot din Leșnic, cari eșind într'o Duminică prin sat la preumblare, au fost oprite pe uliță de gendarmi, cari li-au rupt cu forța din toaletă nisce panglici de colorile roșu-galbănvēnēt, și apoi au făcut arătare, că s'a comis contra statului, Dumneșeu șoie ce mare crimă, din care pricină s'au și pornit cercetare contra damelor respective.

La ascultare, continuă d-l Hosszu, fiind apērator, am întrebat pe gendarmi, de unde au ei putere sē atace și pe dame și sē le ia părți din toaletele lor? Gendarmul a rēspuns, că au poruncă de sus, c

să ia chiar și cu puterea, dela fîd-care (személyválogatás nélkül) insigniile despre cari cred ei, că sunt contrare statului. Acest fapt dovedește, că la noi gendarmeria are putere prea mare. Așa ceva nici pe vremea absolutismului nu s'a întîmplat:

Când Majestatea Sa a făcut vizită la curtea română, pe stradele Bucuresoilor au falfăit și stindarde unguresol. Pentru asta România, dîsă mică, nu s'a făcut mai mică, nici Ungaria, dîsă mare, mai mare nu s'a făcut!

D'altcum ordinațiunea ministerială, făcută încă de Tisza, se esplică rău; într'aceea numai stindarde și insignii (jelvények) sunt oprite, decă sunt purtate cu scop de a demonstra. Decă forul suprem al poliției din comitet va lăsa, că gendarmul să aibă astfel de putere, ca el să hotărîsoască, cari colori sunt patriotice ori nepatriotice și să pîtă lua pe fîd-cine la întrebare, atunci unde e garanția libertății publice și personale? Ce ar dice d-l vice-span, decă gendarmul i-ar opri în cale femeia și copiii supt cuvînt, că au în pîlăria o floare de color nepatriotice, poruncindu-i să o dea jos? Așa-i, că — totmai ca și tatăl damelor insultate — s'ar revolta?

Vice-spanul în răspunsul său mai înainte de toate dice, că cazul concret este obiect de procedură transgresională, în care se va aduce sentință apelabilă, deci nu se pîte pertracta în congregația. Nu are cunoscință, că gendarmeria ar merge dintr'un loc într'altul și ar molesta damele. Nu are cunoscință nici despre aceea, că gendarmii ar avé instrucțiuni ilegale. De-altcum este lege și ordinațiune ministerială, cari oprobesc purtarea insigniilor străine și prescriu secuestrarea acolora, și această lege și ordinațiune trebuiesc respectate. Vice-spanul contestă dreptul interpellantului de a vorbi în această cauză.

La asta d-l Hosszu reflectează, că, ca membru al congregațiunii are drept să vorbescă despre ori-ce lucru, ce se întîmplă și e de interes public, și acest lucru s'a ventilat chiar și prin diare. De-altcum continuă d-l Hosszu — i-au la cunoscință, că vice-spanul nu are scire, că ar exista ordinațiunii mai înalte, ca gendarmii se pîtă sequestra fără alegerea persoanelor insigniile, ce 'i se vor paré contrare statului. Și cu interpellarea de față am vrut numai să constatez, că gendarmul în fasiunea sa a spus neadevăr. Deci este datoră vice-spanului să-l ia la răspundere; cu atât mai vîrtos, căci conform ordinațiunii existente, numai organele administrative au drept de sequestra, ér nu gendarmii și și acestea numai când se pîtă cu scop vîdit de-a demonstra contra statului!

Majoritatea, ia la cunoscință răspunsul vice-spanului.

D-l Dr. Aurel Muntean interpellază pe vice-spanul, decă are cunoscință, că în comuna Voia peste 30 de țărani au fost pedepsiți cu câte 10—15 fl. pentru-că au clădit fără insinuare și permisiune polițială?

D-l Muntean întrebă, cum se pîte, ca într'o comună doi ani de-a rîndul să se pîtă clădi contrar statutului comitatens respectiv, și cum se face cercetare și pedepsire numai la doi ani? D-sa susține, că cauza este nepublicarea în mod corîspunător a statutelor. Apoi față de statutele nici nu se pîte aplica principiul de drept, că recunoșterea lor nu te scutesc de pedepsă.

Casul din cestiune este scandalos, și nu țărani sunt vinovați, ci fisolgăbirul și notarul. Interpelez deci pe d-l vice-span, primit-a relații, că statutul respectiv s'ar fi publicat în mod legal? Are cunoscință, că totuși 2 ani de-a rîndul 30 de oameni au clădit contrar statutului și asta numai după doi ani a venit la cunoscință celor datori a supraveghia și controla respectarea legilor și statutelor?

A doua parte a interpeleiției se referă la neglijența fisolgăbirului din Geoagiu. Interpellantul înainte de asta cu 8 luni a făcut arătare la fisolgăbirul respectiv, că notarul din Almașul mare a comis crime oficiose; a alăturat la arătare dovede și

totuși fisolgăbirul nici un pas n'a făcut în această cauză.

Numai în trecăt notez, dice d-l Muntean, că notarul respectiv e Ungur; dér eu am făcut arătare și contra unui notar român, și trebuie să laud pe d-l vice-span, că a doua și a și eșit la față locului și a constat adevărul celor spuse de mine.

Intreb deci pe d-l vice-span, are cunoscință despre acest lucru; decă nu are, să-l ia acuma la cunoscință și la tot cazul să facă pașii de lipsă.

Vice-spanul declară, că nu are cunoscință despre cazul cu notarul. Promite, că va cerceta lucrul și decă într'adevăr fisolgăbirul e culpabil de neglijență, va lua măsurile necesare contra lui.

Casul din Voia îl cunosc d-l vice-span dela însi-și cei pedepsiți, cari au venit la dînsul să ceră amînare pentru plătirea pedepselor. D-sa s'a interesat de lucru, a cercat, decă au întîrziat ore omenii cu apelația. Durere, au întîrziat, și asta o regretă, că și așa astă prea grele pedepsele și apelându-se, le-ar fi scădut în mod considerabil. Dér acum nu se mai pîte ajuta (Sic!) Statutul respectiv s'a publicat în mod legal, și s'a tipărit într'o colecțiune trimisă antistiei comunale, ca manual oficios. De-altcum din acte se vede, că omenii din Voia au fost făcuți atenți de însi-și antistia comunală să nu zidescă fără insinuare și permisiune, dér omenii au fost indolenți.

D-l Muntean, reflectând la vorbele d-lui vice-span observă, că în însuși interesul buneii administrații statutele ar trebui publicate în formă cât mai corîspunătoare și și în limba română. Trage la îndoasă, că omenii ar fi fost făcuți atenți să nu zidescă fără insinuare și permisiune. Și intru-cât actele pîrtă dat mai vechiu, avem de-a face numai cu acte antedatate. Cere cercetarea lucrului. Vice-spanul dice, că pînă la probarea contrarului conținutul actelor trebuie primit de adevăr. Deci nu pîte porni nici o cercetare.

Maioritatea primesc răspunsul vice-spanului.

După acestea se trece la ordinea zilei. Intre obiectele puse la desbatere de interes mai general au fost următoarele:

Reuniunea femeilor (maghiare) din comitatul Hunedorii a petiționat la congregațiune, ca să se dea drept ajutor venitului fondului de montură al foștilor grănițeri pe sîma orfelinatului comitatens, o nouă pepinieră de maghiarisare.

Acest fond s'a creat de cătră foștii grănițeri români din Dobra și alte câteva sate din giur cu scop, ca venitele acestui fond, să servescă ca stipendii pentru fiil foștilor grănițeri, cari vor studia la școli mai înalte. Ce s'a făcut cu acest fond, cum s'a administrat, este puțin cunoscut; destul că acuma administratorii noștri și-au pus ochii și pe acest fond și țintesc, a-l folosi pentru scopuri exclusiv maghiare. Va să dice, érași suntem în față unui fapt revoltător, unde administratorii tind a pune mîna pe o avere privată, care s'a câștigat cu mult sînge și patriotism românesc. Este la rîndul foștilor grănițeri să fîă cu pază și să se îngrijescă, ca dușmanii neamului nostru să nu le ia și această avere dreptă.

Comisiunea permanentă însi-și s'a vîdît constrînsă a nu face asalt direct deci a propus, ca cauza să se predea unei comisiuni. Congregațiunea a primit această propunere cu amendamentul, ca comisiunea exmisă să intre în cauză și pe foștii grănițeri.

Tîrziu după amîdă-dî a urmat desbaterea asupra budgetului orașului Orăștia și asupra apelațiunii făcute contra acestui budget de membrii români din reprezentanța numitului oraș. La acest obiect s'a încins o discuțiune foarte interesantă și instructivă, care a durat peste două ore și s'a terminat cu aceea, că majoritatea a primit propunerea comisiunei permanente, prin care se petecesă și se acoper încât-va trebsorele fraților noștri patriotici sași.

În apelațiune, membrii români au atacat budgetul opidului Orăștia cam în 25 de puncte și membrii Dr. Aurel Munteanu

unguresol și d-l Laurian Barcoian (românesc) au arătat pînă la evidență incurcăturile și misticismul ce planază asupra celui budget odios, dér referentul prim-exactorul comitatens a scit să le facă tôte mușama și așa apelația a avut numai un rezultat parțial.

E de însemnat că la această a trebuit să ia cuvîntul și primarul Orăștiei d-l Friedrich Acker, ca să audă acei puțin sași, cari mai remaseră cu dînsul, că el scie să apere budgetul, decă nu cu argumente și dovede, cel puțin cu glume, deși cam nepotrivite. Un merit însă totuși a avut d-l primar, căci a cutezat să vorbescă de astădata în limba germană; avis funcționarilor noștri români, să profiteze de această lecție dată de un Saș, „oircumspect și patriotic“, și funcționar și dînsul!

Correspondentul.

Môrtea unui înalt funcționar maghiar.

Un înalt funcționar maghiar, care a ocupat un însemnat post de încredere pe lîngă persoana Majestății Sale, Ștefan de Papay, primul-secretar de cabinet al Majestății Sale, consilier intim și șef de secțiune în ministerul a latere, a răposat săptămîna trecută în Viena.

Acest funcționar mult distins, în partea monarchului a fost dela 1867, încôce un factor însemnat dintre cei ce au lucrat în tăcere, dér neîntrerupt și stăruitor în serviciul politiceii maghiare.

Papay era în călătoriile monarchului prin Ungaria între cei cari totdeun îl însoțeau pe acesta. El redacta răspunsurile ce le da Majestatea Sa la asemeși ocașiuni în diferitelor deputațiuni etc. Răposatul șef de secțiune este așa-dără și rectorul acolor răspunsuri dojenitoare, cu cari au fost atât de dureros surprîși arhiepiscopii noștri înainte cu câțiva ani la Seghediu, la Arad, etc.

„Pester Correspondenz“ destinașce în numărul său mai nou, că Papa dădea și directiva politică foilor oficiose.

Interesant este următorul pasău dintr'o astfel de espunere a directivă, ce a dat'o răposatul șef de secțiune în'o scrisoare a sa propriei redactorului de „Pest. Corresp“:

„Rădăcina răului“, dice Papy, „este a se căuta la noi în societatea maghiară. Raporturile devin, aprôpe, insportabile. Pretutindenți vanitate personală, suspiciunare reciprocă; vîenare după înereșe și mojiică. Remediul ar trebui să se creeze mai întîiu la omenii însiși, căcrașă cum stau ađi lucrurile, Regele abia are curajul de a vorbi cu cineva; amai scîă omul cui să se încredă. În anii din urmă multe s'au schimbat; în privință cantitativă gîșesc încă omenii, dér în privință calitativă numai în măsură de totică“...

SCRIRILE ZILEI.

— Decembrie.

Pentru tricolorul ungar. Cu privire la urmărirea pornită asvară împotriva cătorva Români din Ibalău, pe cuvînt, că aceștia ar fi murdăr nescari stéguri unguresol împodobite cu emblema statului, „Tribuna“ primesc oirea, că în urma recursului d-lui apără: S. Căluțiu din D.-St.-Mărtin, Tabla ș. a ordonat nouă pertractare, admoniău ca tribunalul să ia afacerea mai serioș: să cerceteze consciențios, decă pe stégi a fost emblema statului său nu. Nu pertractare s'a ținut la 11 Dec. a. c.; peângă stégurile cu pricina, tribunalul mai adus, ca „corpus delicti“, încă de stéguri, cari de-asemena ar fi fost mărite. Deși s'a constatat, că numai un ș. avea emblema țării, tribunalul a adus aseși sentință: protopopul Cămpian, învîtorul I. Seghișorean și fratele său Că Timar, sunt achitați, ér servitorul Nîșe Crișan și băiatul de 17 ani T. Stoișăndiș, primul la 1 an areșt ordinar și 0 fl. amendă și 4 zile închisore, al doi la 1 lună închisore și 20 fl. amendă și 2 zile închisore.

—o—

Afacerea liturgiei maghiare. În afacerea introducerii liturgiei maghiare la greco-catolicii din Hajdu-Dorogh se va adresa, precum se asigură, zilele aceste o interpellare guvernului în Camera unguresolă.

—o—

Căsătoria regelui Serbiei. Diarele unguresol anunță, că regele Serbiei se va logodi în curînd cu o arhiducesă din familia domnitore austriacă. În primul plan e vorba de arhiducesa Elisabeta, fiica decedatului arhiduce Carol Ludovic, fratele împăratului Franciso Iosif. Arhiducesa va împlini în Iulie 19 ani. În al doilea plan e vorba de arhiducesa Maria Christina, fiica arhiducelui Frederic, cel mai bogat din familia habsburgică. Arhiducesa a împlinit în Noemvre 17 ani. Prin această căsătorie — dice „Epoca“ — familia domnitore austriacă se va înrudi și cu mai multe familii istorice românesol.

—o—

Din temniță la tribunal. Cetim în „Tribuna“: D-l Andrei Balteș, fost redactor responsabil al „Tribunei“ și „Foi Poporului“, și-a început precum am anunțat deja pedepsa de 19 luni în temniță din Seghediu. De abia aședat însă în acest palat al suferințelor, tocmai în ajunul Crăciunului d-l Balteș a fost avisat, că Duminecă, adevă mîne, va fi exortat la Clușiu pentru a fi de față la pertractarea ce se va ține Marți în 12 Ian. n. Se scie, că în ultimul proces (al 23-lea!) al „Tribunei“, pertractat în 29 Septemvre, d-l Balteș a fost condamnat la 1 an și trei luni temniță de stat și 300 fl. amendă. În procesul „Foi Poporului“, dela 3 Nov. a fost érași condamnat, pe lîngă amenda maișus amintită, la 4 luni temniță ordinară.

—o—

Papa cătră episcopii din Ungaria. Din Roma 'i se comunică diarlui „Pol. Cor.“, că în cercurile Vaticianului circulă scirea, că Papa va adresa în timpul cel mai scurt o brevetă cătră episcopii din Ungaria, prin care va stabili anumite reguli în ceea ce priveșce atitudinea preoților față de legile politice-bisericesol privitoare la căsătoria civilă și la matriculele de stat.

—o—

Serbătorea catoliceilor ungar. Biserica catolică ungarolă își va serba iubilul de 900 de ani a existenței sale. Serbătorea va fi pentru întreaga țără și centrul va fi în Albargală seu în Strigoniu.

—o—

Serumul antituberculin. Cetim în „Epoca“ din Bucuresol: O descoperire foarte importantă, care în parte se datoreșce unui doctor român, s'a făcut acum câte-va zile la Berlin. D-l Dr. Niemann, cu concursul asistentului său d-l Dr. Albu, a descoperit serumul antituberculin, care se prepară din sînge de capră. D-l Dr. Niemann a făcut esperiențe cu acest serum asupra iepurilor indiani și asupra porcoilor de mare. D-nul Dr. Albu a continuat apoi esperiențele asupra altor animale și asupra unor bolnavi de oftică, cu un succes strălucit. S'a constatat, că acest serum nu produce nici febră, nici dureri.

—o—

Lueger bolnav. Din Viena se anunță, că Lueger, vice-primarul Vienei, care de câte-va zile petrece în Baden la o soră a lui, este greu bolnav. Starea sănătății sale inspiră cu atât mai marî îngrijiri, fiind-că Lueger a declarat, că nu primesc să fîă curat prin medic. O altă scire spune însă, că Lueger suferă numai de influență și că peste câte-va zile se speră să fîă deplin sănătos.

—o—

Conferențe publice. Comitetul național studențesc anunță următorul program de conferențe publice ce se vor ține în anul 1897. Seria I: Vasile Miculescu: Tinerimea în cestiunile mari. Lazărescu-Lecania: Cestiunea națională în Macedonia. Theodor Seimeanu: Rolul nostru. V. T. Cancicov: Cum apar eroii. George G. Tamara: „Grigore Brătianu“. Panait Zosin: Lupta de neamuri. Gh. Mihăileanu: Cestiunea națională din punct de vedere internațional. George Demeter: Viața și activitatea me-

trodolitului Șaguna. Ion Pupa: Istorie și popor. Gh. Iorgala: Idealul nostru.

—o—

Intrunire de învățători. Din *Boroșineu* ni-se scrie: Învățătorii români gr. or. din Inspectoratul Ienopolea s-au intrunit în adunare extraordinară la 27 Decembrie v. 1896 (8 Ian. 1897) în Boroșineu, unde au discutat și luat rezoluțiuni cu privire la ameliorarea stării școlii și a învățătorului. Tot-odată s'a întreprins pașii necesari în cauză și la celelalte sub-reuniuni surorii din diecesa Aradului.

—o—

O broșură contra armatei. Din Viena se scrie, că mai înainte cu câte-va zile s'a pus în vânzare pe piața de cărți o broșură cu nisece păreți de coloro negru-galbenă și intitulată: „Ah, ce bucuriă a fi soldat! Umbre din monarchia austro-ungară“. În acea broșură sunt descrise după „Arbeiterzeitung“, toate lucrurile slabe dela milițiă, cari s'au petrecut de doi ani încôce. Broșura a fost oprită de-a se vinde în librării.

—o—

Un dar al presei franceze. Pictorul de bătaii Detaille a terminat tocmai acum un mare tablou în aquarel pentru Țarul, reprezentând revista dela Chalons, la care a luat parte și Țarul. Acest tablou este un present al presei franceze și va fi trimis la Petersburg împreună cu o adresă omagială, în care se accentuează cu deosebire cuvintele Țarului privitoare la frăția de arme ruso-franceză. La adresă ve fi alăturată o listă a tuturor diarelor franceze, cari au subscris pentru acest dar și sunt cu totul în număr de 1500.

—o—

O baroniță, căreia nu-i plăcea mănăstirea. Se scrie din Pojun, că tinăra baroniță Laminet, în etate de 17 ani, aflându-se ca elevă în mănăstirea „Notre Dame“ din Pojun, a voit într-una din zilele acestea se fugă. În scopul acesta ea se urcă într-o ferăstră din etagiul al doilea, pregătindu-se să sară de aci jos. Fiind observată de trecătorii de pe stradă, aceștia se străbiră să-i vină în ajutor, aruncând mai multe haine de iernă jos sub ferăstră, ca să nu cadă pe pământul gol. Numai acestei împrejurări este a se datori, că tinăra baroniță a putut sări din ferăstră etagiului al doilea, fără să i se fi întâmplat nimic. Plângând se rugă ea de salvatorii săi, ca să o ducă la rudeniile sale, căci nu mai pôte suferi viața din mănăstire. Se crede, că tinăra fată a fugit din cauză, că în contra voinței sale au silit-o să se facă călugăriță. Ea a fost dusă la părinți, unde a petrecut sărbătorile Crăciunului; îndată după sărbători însă a fost dusă érași la mănăstire, unde i s'a spus, că din cauza progresului nesuficient în studii, nu-i este permis să părăsească mănăstirea.

—o—

Bal la Abrud. Reuniunea femeilor române din Abrud, Abrudsat și jur învitată la balul ce-l va arangia în favorul școlii de etițe rom. din Abrud în 21 Ianuarie 1897 în sala hotelului „Detunata“. Inceputul la 8 ore séra. Intrarea: de persoană 1 fl., de familie 2 fl. Suprasolvirile se vor chita pe cale diaristică.

—o—

Menelik decorat. Scim, că Menelik a fost rat pe Sultanaul Abdul Hamid cu ordinul „Sigilul lui Solomon“. Acum se anunță, că anul în schimb i-a oferit lui Menelik ordinul „Liakat“ împodobit cu petrișoare. Decorația va fi dusă și predată în ziua de luni Menelik în Abissinia de-o deputația turească.

—o—

Jertfele din Monte-Carlo. O telegramă din Nizza aduce șoarea, că înocă doi nenocopiți au căcut victimă jocului de cărți, după ce și-au pierdut totă averea la Monte-Carlo, s'au sinucis. Unul este Carol Napoleon Vidal, care se impușcă lângă Illa Maria, ér al doilea Ramas, un comerciant, care luă otravă; pe acesta însă succese medicilor a-l scăpa dela mörte.

—o—

Biserica sf. Nicolae din Scheiș: Poiană, Miercuri în 1 Ianuarie v. — ziua

de anul nou — va predica părintele proto-presbiter Vasilie Voimă.

Sciri mărunte din România. Principele Ferdinand și Princesesa Maria au oferit un pom de Crăciun la casarma regimentului 4 de roșiori. Princesesa Maria în uniformă de colonel de roșiori, a împărțit în ziua întâia de Crăciun mai multe daruri, precum ceasornice, inele etc. sergenților.

— D-l colonel Coandă, comandantul regimentului II de cetate, a oferit în ziua de Crăciun un pom la fortul Chitila soldaților și oficerilor din regiment.

— Cu ocaziunea sintelor sărbătorii ale Crăciunului s'au distribuit, în tot cursul săptămănei trecute din partea Regelui și a Reginei și a Prințului și Prințesei României, pe la séracii din Bucuresci, precum și la cei din Iași, Craiova, Birlad și alte localități din țără, 35,000 lei în bani, lemne și îmbrăcăminte. Numărul séracilor ajutați în Bucuresci este de 2.580.

O desmintire. Suntem rugați a da loc următoarelor rânduri:

Domnule Redactor! În numărul de probă al „Tribunei Poporului“ s'ă afirmă că eu aș fi „redactor“ al noului diar dela Arad.

Trebuie să fiă o eróre de tipar, de óre-ce eu nu numai nu sânt redactor, ci m'am datat aici, în Bucuresci, altor fel de ocupații, care m'i procură plăcerea de-a mă instrăina de politică, rezervându-mi munca mea lucrărilor literare-istorice, pe care cu dragoste le voiu îndrepta asupra trecutului Transilvaniei.

Sunt sigur, că amicii mei dela Arad vor face și ei rectificarea cuvenită.

Cu stimă:
G. B. Duică.

Bucuresci, 8 Ianuarie 1897.

Caracteristica unui baron unguuresc.

Póla Meseșului Sólágean, 7 Ianuarie n.

(Coresp. part. a „Gazetei Transilvaniei“.)

Onorată Redacțiune! Mă grăbesc a vă aduce la cunoștință, cumcă baronul *Banffy Janos*, mare proprietar din Nășfălául din Sélágyu (Szilagy Nagyalu) o surcea mică neolțuită cu spiritul creștinismului, — *rudă de-aprópe cu primul ministru-președinte*, — a documentat în faptă la 5 Ianuarie n. asioma profesată de magnații feudalismului vechiu, cumcă „omul se începe numai dela baron“, pentru-că rugându-l un biet om din acea comună, cu numele *Nagy M. Balint*, că decăt să-i puce cănele său fidel, mai bine să-l puce pe el; ceea ce baronul invescut nu numai în piele schitică, ci și în năravul adus din Schitia, la moment a și făcut, descărcând asupra lui odată ambele țevi ale pușcii sale. Omul, lăsând în urmă o veduvă sérmană cu 5 orfanți, numai decăt a și murit.

În comună, locuită de Maghiari reformați, e mare fierbere; în ziua de Crăciun, când puținii Români în bisericea lor situată la marginea comunei cântau „Mărire întru cei de sus lui Dumneșeu, pe pământ pace și bunăvoire“, pe atunci Ungurii băteau clopotele bisericei lor foarte antiquă într-o dungă; spre a réscula poporul ca să facă asalt asupra castelului și familiei eroului Nimrod.

Auți și te uimesce, Europă civilizată, și judece tribunalul tău, decăt un neam, a cărui „elită“, ai cărui magnați sunt în stare de a măsura cu același bilanț viața unui căne și a unui om nevinovat, tată a 5 copii, óre pôte avé misiunea, ce și-o arógă, ca să civilizeze Orientul, ér națiunilor nemaghiare de sub coróna S. Ștefan să le impună cu forța temnițelor limba și naționalitatea lor? Dixi.

Meseșanul.

Cuvânt de închiere.

Onorată Redacțiune! Binevoiți a ne publica următoarele:

Acei tineri universitari români din Budapesta, cari ni-am ridicat vocea pentru apărarea societății noastre „Petru Maior“ față de un atac lansat în contra-i și a membrilor ei, suntem în plăcuta poziția de a face cunoscut On. public român, că ni-a succes a constata adevărul și a restabili onorul societății noastre. D-l Radu

Cupariu a binevoit a ne pune la dispoziția următoarea:

„RETRACTAȚIUNE“:

„Având în vedere interesele cele înalte, ce apără aici societatea de lectură „Petru Maior“, precum și aceea, că scopul său nobil nu și-l pôte ajunge decăt prin o perfectă concordiă și solidaritate, ținându-mi de-o datorință saară să promovez această concordiă și conlucrare pacinică, evitând ori-ce animosități și polemii;

„având în vedere, că unele expresiuni din o corespondență a „Tribunei“ au dat ansă la conturbarea acestei conlucrări, ér eu, neavând manuscrisul original la mine, nu mai pot constata, cari expresiuni le-am scris eu și cari s'au făcut de redacțiune prin prescurtarea corespondenței mele, după ce aceste expresiuni au fost deja rectificate de sus numita fóiă — deciar, că retrag și regret în estinderea ei întregă acea parte a corespondenței mele, care privesce societatea „Petru Maior“.

„Deciar mai departe, că în acea polemie, ce s'a ivit între mine și între cei 25 declaranți, a stat departe de mine ori-ce cuget de-a vătămă tinerimea și pe cei iscăliți și, încât tonul și nisece expresiuni din răspunsurile mele publicate în „Tribuna“ și „Dreptatea“ sunt ofensătoare pentru tinerime, le retrag și m'i pare rău, că m'am demis pe terenul personalităților, provocând animosități ce n'am voit de loc.

„Cu bucurie i-au spre știință, că cei 25 declaranți n'ar înțeles și n'au voit, ca în declarațiile lor să mă vatem în persóna mea în caracterul meu și că despre óre-ce „ingropare morală“ n'oi vorbă nu este în mii voese, să fiă órecând amintire bre neînțelegerile întâmplăte între noi, reintra în societatea „Petru Maior“, și m'i fac datorința culturală și colegială.

„Această deațiune am făcut-o din interesul păcii și conștiința mea după lámuriri reciproce spre a evita ori-ce neînțelegeri mai de e și personalități.

În ziua nasc Domnului, 1896 Budapesta.

„Cupariu m. p.

membru societății „Petru Maior“.

D-l Cupariu declară decăt, că densusul este autorul corespondenței din nr. dela 3 Dec. al „Tribunei“, dér nu și mai aduce aminte, cari e expresiunile d-sale și cari sunt cele ada de redacțiune, care i-a prescurtat corespunța. D-l Cupariu retrage ca neadevăr acele expresiuni din corespondența „unei“ și le retră.

Luăm spre știință ac „retractațiune“ și declarăm astfel aface de încheiată din partea noastră. Încât puce celelalte atacuri îndreptate de „Tra“ în „Materialul instructiv“ personal întra noastră, declarăm, că nu mai insis asupra motiveilor, ce au îndemnat-o rocede atât de necorect. Publicul romo își pôte face acuși o judecată clară ce această afacere, după cele espuse.

Budapesta, 9 Iate n. 1897.

În numele colegilorștri:

Tit Máláyi, 1 *Chendi,*
rig. în drept. sti în filosofie.
Dumitru Lup
stud. phil.

Menelik, cuceritorulhei.

Episcopul *Macaire*, deși Papei, reîntorcându-se nu de mult curtea lui Menelik, ținú dílele acestei Cairo o prelegere, în care caracteriză imperiul lui Menelik. Prelegerea a fost ținută de forte mulți diplomați egipteni englesi. *Macaire* consideră pe Menelik pe un princoipe temerar și puternic, își va organiza țera din nou. Mai sus că lui Menelik îi place Egiptul și nu supără de loc de multele neplăceri, ce îndurat la pășirea sa pe tron și le va și aoum din partea Kevivilor. Mei este de părere, că ar fi lucrú foarte să lécă Abissinia s'ar alia cu Egiptul co-er-visorilor. El (Menelik) bucuos se i la o astfel de alianță, numai să n. se în folosul Angliei. Precum se nelik nu-i prea iubesc pe Englesi.

Este interesant și caracteris pe acest mare domnitor exotic celă auđit redactorul fóiiei „Secolo“ de g francate. De vânzare la administrația noastră.

— „Invingerea dela Abba-Garima“ díse oficerul, „ridicat fórte mult mândria comandanților abissinieni. Ei se cred invincibili și sunt convinși despre aceea, că Ethiopia va avé un viitor de aur. Intre altele își díse odată următoarele: „Istoria universală soie numai despre două imperii mari, imperiul roman și etiopian. Cel roman deja e nimic, al nostru însă tot mai stă. Și în viitor se va estinde tot mai mult. Hotaréle lui se estind până la țermurii cei mai îndepărtați ai Africeii și civilizația antică din nou va înflori“.

— „Dér în care direcțiune voiți a vé estinde țera? Pôte spre Khartum?“

— „Nu, spre nord nici-odată, răspunse comandantul abissinian, „spre sud se va estinde, pentru-că acolo se află câmpii productive, păduri imense, lacuri și mine bogate de metale“.

— „Veți avé însă néces cu Englesi?“

— „Acum nu ne mai temem de nimeni. Neunirea popórelor europene ne dá timp ca să ne putem și noi înarma. Deja acum s'a întâmplat, și noi vom avé arme așa de bune ca și ei“.

Despre înarmarea Abissienilor se anunță din Roma, că cele 10 milioane despăgubire de rășboi, ce le-ar fi dat Italianii lui Menelik, este simplaminte un lucrú esagerat, o minciună diaristică. Atăta

crn... după cele spuse de foile ita-e sigur, trecute un vapor german, ce liene, dílele și a ancorat l Bari, a venea dela Flua... pentru F... alik. dus 91,700 pușci pe... Negu... ea Va să dícă, Menelik to ași are ba ce se pôte vedé și de-acolo, că el va cer-ceta espositia din Paris, apoi va face visita Țarului în Petersburg.

NECROLOG. Vasiliu Pop, preot gr. cat. în Násal, a réposat la 7 Ianuarie n. în al 71-lea an al vieții și al 47-lea al proetiei și căsătoriei sale. — Fiă-i țerina ușoră!

DIVERSE.

Un împérat ca votru. Lucrul s'a petrecut la castelul împératului german din Potsdam. Impératul Wilhelm odată în preumblarea sa de dimineața se întâlni dinaintea casei sale cu suboficerul M... dela regimentul de gardă n-ru 1. Suboficerul pe lângă totă negura mare, ce era, cunoscu pe împérat și-l salută milităreșce. Impératului îi plăcu fórte de acesta atențiune. — „M...!“ îi díse împératul, „pentru-ce ești așa trist?“ Suboficerul deveni de tot palid, când vedú, că împératul îl cunóșce. De surprins nici nu putú grăi nimic. — „De sigur cauza supérării d-tale este amorul“, díse împératul mai departe. Soldatul făcu cu capul un semn afirmativ. — „Spune-mi, care e cauza supérării d-tale?“ díse împératul. — „De un au de díle iubesc pe fiica sergent-majorului meu. Tatăl ei însă nu vré să mi-o dea de soțiă, pentru-că n'am bani și imi trebuie încă mult până voiú puté ajunge și eu la rangul de sergent-major“. — „Și vé iubiți mult unul pe altul?“ îl întrebă împératul. — „Fórte mult, Majestate“, răspunse soldatul. — „Atunci mergi numai decăt în odaia și te îmbracă în hainele de sărbătoré, lasă să-ți cósă stele și du-te numai decăt la sergent-majorul F., spune-i, că împératul te-a numit sergent-major. Și reîntorcându-te, vino, și-mi raportéză, că s'a făcut logodna?“ — Îndată ce împératul s'a depártat, suboficerul M... grabi la fiitorul său sooru, îi istorisi tóte cele petrecute. Curénd după acesta și comanda regimentului făcu cunoscută avanzarea suboficerului M... la rangul de sergent-major. În séra de anul nou sergent-majorul M... se logodi cu d-șóra Margareta F. Cununia va urma în luna viitoare.

Literatură.

Povestiri de *Petra-Petrescu* à 80 or francate. De vânzare la administrația noastră.

Călimdarul Plugarilor pe 1897, editat de Tipografia „A. Mureșianu” din Brașov, a ieșit de sub tipar și se expedează zilnic. Acest călimdar intră acum în anul al 5-lea, având un cuprins tot mai bogat și mai interesant. De astă-dată în călimdar se cuprind și mai multe chipuri frumoase. Pe pagina primă se află portretul fericitului întru pomenire Ioan Barac, marele scriitor popular dela începutul acestui veac, ăr în text se află scrisă istoria vieții și lucrării lui. Partea calendaristică este mai bogată ca până acum, îndreptându-o și înmulțindu-o după trebuințele ivite, însemnând până și evangeliile, ce sunt a se ceti în fiă-care Duminecă. Pentru a economisi din spațiu, măsurile de lungime și greutate, competențele de timbre și taxe, taxele pentru poștă și telegraf etc. s'au cules cu litere mici de tot. Mai ales tarifa pentru telegrame și taxele postale pentru scrisori și pachete s'au adus pe lung și pe larg după cele man nouă ordinațiuni postale. Tărgurile sunt de-aseenea îndreptate și corectate. Urmază Introducerea de Ioan Georgescu, și apoi vine partea literară. Această parte este mult mai bogată ca în călimdarele din anii trecuți, cuprindând ea singură vre-o 42 pagine cu cele mai frumoase istorisiri, poezii etc., toate scrise pentru popor și foarte interesante. În partea economică de-aseenea se află o seriă bogată de articuli de mare interes pentru plugari, precum: rotațiunea în economia comasată, Lucrarea pământului, Tăvășile economice, Intreburi. Nu ștergeți, Pășunatul vitelor, etc.

grăului de sămânță, Legumele bostănose, Culesul și păstratul pomelor și altele. La urmă vin felurite povești, glume etc. cum și o mulțime de amuzuri.

Călimdarul se află de vânzare la „Tipografia A. Mureșianu” în Brașov și la librăria N. Ciurcu; costă și de astă-dată numai 25 cr., ăr trimis prin poștă 30 cr. Celui ce cumpără de-odată mai multe exemplare, li-se dă rabatul cuvenit. Mai cu inlesnire se pôte comanda de-odată ou înoirea abonamentului la „Gazeta Trans.”

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu**.
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior**

Cursul la bursa din Viena.
Din 9 Ianuarie 1897.

Reata ung. de aur 4%	122.15
Renta de corone ung. 4%	99.70
Impr. oăil. fer. ung. în aur 4 1/2%	123.10
Impr. oăil. fer. ung. în argint 4 1/2%	101.40
Oblig. oăil. fer. ung. de ost. I. emis.	120.60
Bonuri rurale ungare 4%	97.66
Bonuri rurale croate-slavone.	97.40
Imprum. ung. cu premii	152.—
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	139.—
Renta de hârtie austr.	101.70
Renta de argint austr.	102.—
Renta de aur austr.	128.—
Losuri din 1860	145.—
Acții de ale Băncei austro-ungară.	957.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	414.50
Acții de-ale Băncei austro-ung. de credit.	371.—
Napoleoadori	9.52
Mărci imperiale g.	58.75
London vista	119.80 1/2
Paris vista	47.50

ABONAMENTE

„GAZETA TRANSILVANIEI”

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei luni.	3 fl. —
Pe șese luni.	6 fl. —
Pe un an.	12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei luni.	10 fr.
Pe șese luni.	20 fr.
Pe un an.	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminică.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe an.	2 fl. —
Pe șese luni.	1 fl. —
Pe trei luni.	50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe an.	8 franci.
Pe șese luni.	4 franci.
Pe trei luni.	2 franci.

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate poștale.

Domnii, cari se vor abona din nou, să binevoiescă a scrie adresa lămurit și a arăta și poșta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei”.

Meul trenurilor

pe liniile orientale și ferate de stat r. n. valabil din 1 Oct. 1896.

Budapesta - Pred

Tren de persón.	Tren accel.	Tren mixt.	Tren de persón.	Tren accel.	Tren mixt.	Tren de persón.	Tren accel.	Tren mixt.	Tren de persón.
10 —	8.05		8.05	2.00		1.55	7.20	6.20	1.55
8.30	2.15		5.45	9.15		7.40	1.50	8.10	7.40
11.21	4.16	5.10	9.02	11.19		5.31	11.44	4.28	5.31
1.33	5.48	8.00	11.33	12.47		3.56	10.03	2.17	3.56
3.42	7.08		1.48	2.11	sos.	2.37	8.43	11.32	2.37
3.58	7.15	1.22	2.06	2.18	pl.	8.00	2.31	8.38	8.00
4.38	7.43	2.19	3.03	2.50		7.10	2.01	8.11	7.10
5.20	8.18	3.32	3.45	3.26		6.13	1.34	7.46	6.13
5.43		3.51	4.06			5.38		9.50	5.38
6.32	9.07	5.13	4.53	4.17		5.49	12.52	7.08	5.49
7.16	9.37	6.14	5.32	4.50		4.59	12.20	6.39	4.59
8.07		7.32	6.24			3.18		7.37	3.18
8.34	10.37	8.21	6.59	5.55	sos.	2.23	11.01	5.23	2.23
8.49	Fr. pers.	8.40	2.17	6.11	pl.	5.24	10.45	6.45	5.24
9.06	11.10	9.09	2.52	6.27		5.02		6.27	5.02
9.16	11.27	10.40	4.45	7.27		3.37	9.23	5.12	3.37
10.12	12.30	11.25	5.39	7.50		3.06	8.49	4.33	3.06
10.42	12.57	11.49	6.08			2.49		4.27	2.49
11.01	1.09	11.59	6.19			2.41		4.20	2.41
11.09	1.16	12.29	6.57			2.17	8.23	3.59	2.17
11.31	11.40	12.55	7.30	8.17	sos.	1.55		3.38	1.55
11.48	11.55			8.38	pl.	1.29		3.06	1.29
12.05		1.30				12.55		2.40	12.55
12.33		2.08				12.40		2.26	12.40
12.47		3.11		9.09		12.01		1.54	12.01
1.18		3.31				11.41		1.35	11.41
1.34		3.46		9.42	sos.	11.14		1.01	11.14
2.13		4.08		9.44	pl.	10.55		12.45	10.55
2.32		4.45		10.22		10.21		12.16	10.21
3.04		5.27		10.51		1.06	9.42	11.33	1.06
3.40		6.12		11.12		12.52	9.12	11.16	12.52
4.03		7.50		12.26		11.54	7.45	10.03	11.54
5.34		8.37		12.58		7.02	7.22	9.25	7.02
6.12		9.07		1.15		11.11	6.36	9.01	11.11
6.41		9.40		1.34			6.33	8.28	
7.16		10.25		2.09	sos.	10.10	5.08	7.48	10.10
8.—		11.—		2.19	pl.	10.05	5.20		10.05
3.55		12.26		3.01			5.20	8.28	
4.40		1.11		3.31		9.12	3.32	8.01	9.12
5.10		8.30		9.30	sos.	5.35	9.15	3.15	5.35

Cucerdea - Oșorhelu Regh.-săsesc.

Tren de mixt.	Tren de persón.	Tren de persón.	Tren de persón.	Tren de persón.	Tren de mixt.
2.30	8.10	3.11	10.59		7.45
3.19	8.51	3.52	11.40	pl. Cucerdea sos.	7.02
4.12	9.37	4.37	12.26	Ludoș	7.02
5.12	10.27	5.26	1.14	Cipău	6.28
5.40	10.42	5.36			6.28
7.14	12.16	7.14		sos. Oșorhei (pl.)	12.25
					5.50
				pl. Regh.-săs. (sos.)	9.20
					5.04
					9.35
					7.54
					3.30
					8.05

Ghiriș - Turda

tren de persón.	tren mixt.	tren de persón.	tren de persón.	tren de persón.
7.33	11.20	5.20	10.21	Ghiriș
7.53	11.20	5.20	10.41	Turda
				5.05
				10.30
				3.20
				9.12
				4.45
				10.10
				3.00
				8.52

Copșa-mică - Sibiu - Avrig - Făgăraș

tren de persón.	Tren mixt.	tren de persón.	tren mixt.	tren de persón.	tren de persón.
2.20	4.45	11.55	7.10	pl. Copșa mică sos.	9.34
3.57	6.35	1.25	8.50	Oena	3.05
4.19	7.01	1.48	9.15	Sibiu (pl.)	8.11
	4.34		2.05	Sibiu (sos.)	1.27
	6.16		3.58	Avrig	7.44
	8.42		6.35	Făgăraș (pl.)	12.57
					4.40
					10.30
					8.57
					7.16
					4.30

Simeria (Pisti) - Hunedóra

tren mixt.	tren mixt.	tren mixt.	tren mixt.	tren mixt.	tren mixt.
6.15	11.35	4.25	10.28	Simeria	4.50
6.38	11.54	4.48	10.46	Cerna	10.25
7.13	12.20	5.23	11.12	Hunedóra	3.10
					8.34
					4.34
					10.05
					2.54
					8.14
					4.10
					9.38
					2.30
					7.45

Brașov - Zărnești

tren mixt.	tren mixt.	tren mixt.	tren mixt.	tren mixt.
8.35	4.55			Brașov
10.28	6.36			Zărnești
				7.44
				1.29
				6.20
				12.05

Mureș - Ludoș - Bistrița

4.—	9.10	4.20	6.46	7.21
5.03	10.28	5.35	5.49	6.24
6.48	12.41			4.50
7.38	1.54			3.44
8.38	3.02			2.48
9.07	3.41			2.01
9.59	4.55			1.16

Arad - Timișóra

6.20	11.25	5.—	10.43	3.44
7.08	12.15	6.14	9.42	3.01
8.01	1.10	7.39	8.20	2.—
12.47	8.47	12.27	6.05	10.05
		5.10		2.15

Sibiu - Cisnădie. Sighișóra - Odorheiu-săcuesc.

tren mixt.	tren mixt.	tren mixt.	tren mixt.	tren mixt.	tren mixt.
5.30	2.15	pl. Sibiu sos.	7.10	9.20	3.22
5.42	2.27	Selemberk	6.57	9.07	11.08
6.06	2.51	Cisnădie pl.	6.36	8.46	11.48
					6.20
					1.59
					9.51
					5.32
					9.02
					4.54
					7.15
					3.—

Notă: Orele însemnate în stân stațiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drépta de jos în sos. — Numerii încuadrați cu linii mai negre însemnază orele de noapte.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Gazeta Transilvaniei

Anul 1887

ană". Aşa scria redacţiunea „Gazetei de Transilvania“ în primul său număr, ce a apărut în 12 Martie 1838 „cu preainalta voiă“.

„Gazeta Transilvaniei“ de astăzi, după o scôlă de aproape cincideci de ani, prin care a trecut poporul român, după atâtea experienţe bune şi rele câte le-a făcut, nu mai poate dice nici ea că este începătoare şi prin urmare nici hrană ca la începători nu mai poate da.

Timpurile s'au schimbat nespuse de mult de atunci şi de aceea şi pretenţiunile noastre, ale celor dela „Gazetă“, au crescut în proporţiă cu pretenţiunile poporului român şi ale timpului în care trăim.

Sunt extraordinare progresele, ce le-a făcut poporul nostru pe toate terenele de cincideci de ani încôce, dăr n'a putut să ajungă într'un timp aşa de scurt a avé de toate, şi avuţiă şi cultură de ajuns. Cu toate astea, mai avută ori mai sêracă, mai cultivată ori mai înapoiată, decum ară cere nevoile timpului de faţă, poporul nostru este adă forţat de împrejurări a susţine o grea concurenţă cu popoarele conlocuitoare şi o şi mai grea luptă cu adversarii săi seculari. De aceea astăzi nu ne mai este nouă Românilor permis să facem experimente de începători, ci experienţele ce ni le-am câştigat trebuie să le folosim toţi cu maturitate şi cu energia cuvenită, spre a da poporu-

unei, care să-i asigure pentru totdeauna un faldnic viitor!

Dr. Aurel Mureşianu.

Turcia, Bulgaria şi Rusia.

Din Sofia se telegrafiază, că Pôrta, nepuţinându ajunge la o înţelegere cu regenta bulgară, care nu vrea să cedeze Rusiei, caută acum să se înţeleagă cu partidul lui Zankoff, căruia i-a şi comunicat prin telegraf d'înţea d'a se duce la Constantinopol.

Acăsta scire ne-o dă şi o telegramă din Constantinopol, care dice că Pôrta a telegrafat din nou la Sofia spre a invita pe Zankoff să meargă la Constantinopol, pentru a delibera în privinţa cestiunii bulgăresci. Se crede în general că Pôrta caută a aduce un fel de împăcare între partidul zankovist şi partidul regentei reprezentat la Constantinopol prin d. Vulkovic.

După cum se comunică din Rusciuc, Zankoff a răspuns la acăstă invitaţie declarându, că ar merge numai în urma unei invitaţii colective a Porţii şi a d-lui de Nelidoff, ambasadorul rus din Constantinopol.

Se vede că acăstă pas s'a făcut, căci după cum se comunică din Sofia, Zankoff a şi plecat la Constantinopol, numai singur.

O altă telegramă din Constantinopol co-

ne convingem, că majoritatea funcţionarilor suau de origine germani, italieni, slavi, serbi ş. a. Dacă vrem funcţiuni, dice d-lu Dozsa, să-i imităm pe aceştia; dacă însă noi socotim de rengaţi pe cei ce sêmţesc unguresce — atunci să nu mai dicem că se află numai 6 milioane de Maghiari, pentru că, împreună cu aceia dintre [naţionalităţi, cari în adevăr sêmţ unguresce, se află cel mai puţin 13 milioane de Maghiari (sic!)

Ba şi decât acesta, dice d. Dozsa, este mai mare numărul Maghiarilor, căci d-sa are încredere şi în poporul românesc, ba dice că cu privire la viitor are încredere mai ales în poporul român şi german.

Când Ruşii vor năvăli asupra Românilor, aceştia — dice Dozsa — vor recurge mai întâiu la ajutorul Valahilor din Ungaria, apoi la alii Maghiarilor şi fine şi la alii Germanilor, cari se află între Maghiari. Acăstă pericol, care pe toţi ne ameninţă, este cel în prima linie să legă pe Români de regatul ungar, care este singurul sprijin al României, în timpul, când în luptă cu Muscalii Români de Carpaţi vor primi pe luptătorii Securilor Oituzului şi alii Turnu-roşului cu strigăt „să trăiescă“ şi acăstă botez al veşnică prietiniă dintre Români şi Maghiari.

„Până atunci — continuă — tră cei dela „Kolozsvar“ — d... manii, dăr niciodată să nu... „Cu argumente da, odată nu trebuie să lupte...“